

vyzvala F. L. k opatření padělaných peněz, tehdy v cizině vyráběných, a že výzva směřovala k tomu účelu, aby se F. L. dorozuměl s padělateli, opatřil padělané peníze a dodal je stěžovateli.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z dne 9. března 1925 Zm I. 10/25.

K výkladu §u 14 č. 1 zákona na ochranu republiky.

Podle § 1 č. 1 zák. na ochr. rep. je trestným, kdo veřejně nebo před více lidmi nebo více lidí pobuřuje proti některému z právních statků tam uvedených. Pobuřováním rozumí zákon, jak vyplývá ze srovnání nadpisu a textu § 300 tr. z., podněcování k zášti nebo opovržení (nebo k bezdůvodným stížnostem). Pobuřováním je tedy jakékoliv intelektuelní působení na jiné, jež je způsobitelným a směřuje podle úmyslu pachatelova k tomu, aby se v nich vytvořila duševní málada, jež si přeje zániku právního statku, proti němuž se pobuřuje, buď násilnostmi (zášť, smýšlení zvláště nepřátelské) nebo jiným způsobem (opovržení, smýšlení vzpouzející se proti dalšímu trvání statku). Proto je s to, vybijeti se v činech škodlivých statku, na který se útočí, nebo zdržeti od přispění statku na pomoc proti takovým činům jiných osob. Podle toho chce zákon právní statky v § 14 č. 1. uvedené zajistiti i proti nebezpečí, které hrozí z vyličené nálady obyvatelstva či části jeho, zákazem činnosti, jež směřuje ku zjednání takového duševního stavu, samé o sobě. Je-li takto přečin § 14 č. 1 deliktem ohrožovacím, t. j. takovým činem trestním, jehož podstata nepředpokládá určitého škodného výsledku, pak nesejde na tom, měla-li činnost pachatelova vůbec nějaký účinek zevní, a přiblíží-li se zevní účinek více nebo méně ke skutečnému poškození právního statku, který cení zákon tak vysoce, že jej chrání i proti pouhému ohrožování. Proto nezáleží na tom, že bylo mluveno o budoucnosti, t. j. patrně, že utvoření a použití rudé armády (ku změně demokraticko-republikánské formy čs. republiky) mělo nastati teprve v době příští, a nezáleželo by ani na okolnosti, odvodním spisem obžalovaného zdůrazňované, že posluchači obžalovaného neprojeví nikterak souhlasu se slovy obžalovaného. Rozhodným jest jen, zda projev obžalovaného byl způsobitelný a obžalovaný zamýšlel vyvolati ve svém posluchačstvu zášť aneb opovržení proti některému z právních statků v § 14 č. 1 jmenovaných. Už takové, byť pro okamžik bezvýsledné snahy ohrožují nerušené trvání těchto statků. Učí vývoj dějin, že přeměny těchto statků

připravují se pozvolna tím, že se zjednává nálada přeměně příznivá veřejnými nebo tajnými rozhovory a získáváním přívrženců.

Odvod obžalovaného jest na omylu, staví-li inkriminovaný projev na roveň heslu »Proletáři všech zemí, spojte se«. Uskutečnění sociálních myšlenek a cílů dělnictva, jehož má podle tohoto hesla býti dosaženo spoluprací všeho dělnictva, může se díti i za dalšího trvání statků v § 14 č. 1. chráněných, kdežto výhradná, všechny ostatní vrstvy občanstva z účasti na vládě vylučující vláda dělnictva, již hlásá a již chce pomocí vlastního (rudého) vojska dosíci strana komunistická, není jinak možnou, než za současného zrušení demokraticko-republikánské formy československé republiky. A projev obžalovaného může zdůrazněním vojenského výcviku a poukazem na rudou armádu nasvědčovati tomu, že přeměna státní formy čs. republiky má se ovšem v budoucnosti uskutečniti nikoliv cestou evoluce, nýbrž cestou revoluce, t. j. prostředky násilnými.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. března 1925 Zm I. 32/25.

Příspěvek k výkladu §u 187 tr. z. — Přednosta okresního soudu civilního není vrchností neb soudem ve smyslu §u 187 tr. z.

Nalézací soud zprostil obžalovaného N. N. z obžaloby pro zločin úřední zpronevěry (§ 181 tr. z.), jelikož byl toho názoru, že obžalovaný stal se účastným beztrestnosti dle §§ 187, 188 tr. z., když nahradil veškeru škodu ještě před tím, než vrchnost, v daném případě prý president zemského civilního soudu, se o spáchaném činu dozvěděla.

Zmateční stížnost brojí proti zprošťujícímu rozsudku důvody zmatečnosti dle č. 5 a 9 lit. b § 281 tr. ř. a potírá z důvodů č. 9 lit. b jako právně mylný názor nalézacího soudu, že vrchností ve smyslu § 187 tr. z. nelze rozuměti přednostu okresního soudu pro B.

Výtce státního zastupitelství nelze přisvědčiti.

§ 187 tr. z. předpokládá, že celá škoda byla dříve nahrazena, nežli soud, neb jiná vrchnost o provinění pachatelově zví. Že přednosta okresního soudu representuje soud, nemůže býti vzhledem k předpisům o soudní organizaci (§ 24 a násl., § 1 a násl. jedn. řádu) pochybným. Avšak § 187 tr. z. mluvě o soudu, má na mysli pouze trestní soud, jak tomu nasvědčuje spojení